

2004:4

Könsuppdelad statistik

Återrapportering av ett uppdrag i regleringsbrevet 2003

I serien Bakgrundsfakta presenteras bakgrundsmaterial till den statistik och de prognoser som avdelningen för befolknings- och välfärdsstatistik vid SCB producerar. Det kan röra sig om produktbeskrivningar, metodredovisningar samt olika sammanställningar som kan ge en överblick och underlätta användandet av statistiken.

**Utgivna publikationer från 2001 i serien
Bakgrundsfakta till befolknings- och välfärdsstatistik**

2001:1	Hälsoindex
2001:2	The role of official statistics in a democratic society: statistics as an investment-free for users
2001:3	Co-operations project "Population Statistics"
2001:4	Uppdatering av immigrationsuppgifter med anpassning till den nya RTB-strukturen
2001:5	Flergenerationsregistret – The Multi-Generation Register
2001:6	Utredning om komplettering och utvidgning av Flergenerationsregistret
2001:7	Konferens om välfärdsstatistik den 27 mars 2001
2002:1	Komplettering av Flergenerationsregistret – resultat från provregistrering av personakter över avlidna 1947 – 1967
2002:2	Ett nytt system för Register över totalbefolkningen. Bättre kvalitet och nya möjligheter – A new population register system. Better quality and new possibilities.
2002:3	Slutrapport: Översyn av SCB:s Intäkts- och kostandsundersökning för flerbostadshus. Bilaga: Minnesanteckningar från programmet boende. Byggande och bebyggelse om IKU den 22 maj 2001.
2002:4	Befolkningens boende – idé till årlig sammanställning över nationell och internationell boendestatistik
2002:5	Översyn av SCB:s Bostads- och Hyresundersökning (BHU)
2002:6	Kvalitetssäkringsprogram av postenkätundersökningar. BV/ENK:s kvalitetssäkringsprogram
2003:1	Longitudinellt barnregister
2003:2	Översyn av HBS (HUT, HBU, Utgiftsbarometern) inför 2003 års undersökning
2003:3	Manuell registrering eller skanning

Fortsättning se sista uppslaget

2004:4

Könsuppdelad statistik

Återrapportering av ett uppdrag i regleringsbrevet 2003

Producent STATISTISKA CENTRALBYRÅN
 Avdelningen för Befolknings- och välfärdsstatistik
Förfrågningar Lena Johansson. 08 – 506 940 00

© 2004 Statistiska centralbyrån

ISSN 1650-4917

Printed in Sweden

SCB-Tryck, Örebro 2004.05 MILJÖMÄRKT Trycksak 341590

Innehållsförteckning

Sammanfattning	1
Uppdraget.....	2
Bakgrund.....	2
Gender mainstreaming – Jämställdhetsintegrering	3
Tidigare uppdrag i regleringsbrev till SCB	4
Förklaring av några begrepp.....	4
Metod.....	6
Tolkning av uppdragets innebörd	6
Avgränsning av uppdraget.....	6
Plan för genomförande	6
Kön i statistikproduktionen	7
Enkät om produkten.....	8
Vad skulle mätas?	8
Uppdragets genomförande.....	9
Redovisning av kön i Statistiska meddelanden eller motsvarande	9
Resultat av kartläggningen.....	11
Redovisning efter kön i olika presentationsformer.....	11
Var finns bristerna och vad beror de på?	13
Vad beror bristerna på?	14
Slutord.....	14

Bilagor

Bilaga 1: Förteckning över individbaserad statistik som ingår i kartläggningen

Bilaga 2: Enkäten

Sammanfattning

Statistiska centralbyrån (SCB) har i regleringsbrevet för 2003 fått följande uppdrag:

SCB skall redovisa en samlad analys och bedömning av jämställdhetsstatistikens omfattning. Redovisningen skall innehålla en kartläggning över vilka statistikprodukter som saknar könsuppdelning.

Resultatet ska återrapporteras till regeringen i februari 2004.

Under hösten 2003 gjorde därför SCB en kartläggning av den officiella statistiken för att få en uppfattning om hur produkterna efterlever 14 § i statistikförordningen. Den säger att *Individbaserad officiell statistik skall vara uppdelad efter kön om det inte finns särskilda skäl mot detta.*

Av de totalt 289 produkterna som ingår i den officiella statistiken var 111 produkter individbaserade, 79 direkt och 32 indirekt. Med indirekt individbaserad statistik avses bl.a. hushållsstatistik.

Könsuppdelad statistik innebär att både kvinnor och män, flickor och pojkar, ska vara synliga i statistiken. Det innebär att all statistik som relaterar till individer måste dels vara insamlad, analyserad och presenterad efter kön, dels spegla jämställdhetsfrågor och problem i samhället. Kön ska vara en övergripande och genomgående indelningsgrund i statistiken.

Kartläggningen visar att produkter som hör till direkt individbaserad statistik nästan alltid är uppdelade efter kön i någon eller några tabeller och diagram. Få produkter redovisar uppgifter efter kön genomgående i samtliga tabeller och diagram med kön som övergripande indelningsgrund. En fullständig redovisning kräver också redovisning efter kön i beskrivande texter och kommentarer.

Kartläggningen visar också att könsredovisning ofta saknas för barn, ungdomar och utländska medborgare alternativt personer med svensk/utländsk bakgrund. De behandlas nästan alltid som könsblinda grupper. Det gäller oavsett ämnesområde.

Bristerna kan bero på traditionellt tänkande och ovana att redovisa efter kön i alla tabeller och diagram. Det finns också en ovana att beskriva resultaten för kvinnor och män.

Uppdraget

Statistiska centralbyrån (SCB) har i regleringsbrevet för 2003 fått följande uppdrag:

SCB skall redovisa en samlad analys och bedömning av jämställdhetsstatistikens omfattning. Redovisningen skall innehålla en kartläggning över vilka statistikprodukter som saknar könsuppdelning.

Resultatet ska återrapporteras till regeringen i februari 2004.

I regeringens skrivelse *Jämt och ständigt. Regeringens jämställdhetspolitik med handlingsplan för mandatperioden* (Skr. 2002/03:140) finns en handlingsplan för jämställdhet för i stort sett alla politikområden. För politikområdet *Effektiv statsförvaltning* står att läsa: "... Enligt regeringens uppfattning är statistik en viktig förutsättning för att förbättra möjligheterna att identifiera jämställdhetsproblem, följa upp jämställdhetsarbete och kraven på integrering inom alla politikområden både nationellt och regionalt samt öka kunskapen om jämställdhetsläget inom olika samhällsområden. Alla statistikansvariga myndigheter har ett ansvar att erbjuda användarna statistik som möjliggör detta. SCB har ett särskilt ansvar för utbildning av användare och producenter av jämställdhetsstatistik."

Bakgrund

I propositionen *Delad makt – delat ansvar* (prop.1993/94:147) formulerades den första skrivningen om krav på könsuppdelad statistik. Motivet var att "kvinnors och mäns villkor i samhälle, i arbetsliv och i familj måste göras synliga och beaktas inom alla samhällsområden. Ett villkor för detta är att all statistik är könsuppdelad och lättillgänglig för användarna. Förbättringar måste göras både vad gäller innehåll och presentation." Formuleringen ledde till att en paragraf (då 10 §, senare 14 §) i statistikförordningen infördes. 14 § lyder: *Individbaserad officiell statistik skall vara uppdelad efter kön om det inte finns särskilda skäl mot detta.*

År 1995 hölls FN:s fjärde kvinnokonferens i Peking. Deltagarländerna undertecknade en plan för fortsatt arbete för att förbättra villkoren för i första hand kvinnorna i världen. Planen innehåller ett antal strategiområden att med råd och angivna åtgärder. Ett flertal paragrafer rör statistik och ansvar för statistik inom alla strategiområden.

Ett strategiskt mål är att producera och sprida data och information som fördelats efter kön för planering och utvärdering. Här ges exempel på några viktiga paragrafer¹ som rör åtgärder som skall vidtas.

¹ Förenta Nationernas fjärde kvinnokonferens, Peking den 4–5 september 1995. Aktstycken utgivna av Utrikesdepartementet. Ny serie II:51. Stockholm 1996.

206 § Av nationella, regionala och internationella statistiktjänster och relevanta regeringsorgan och FN-organ, i samarbete med organisationer för forskning och dokumentation, i deras respektive ansvarsområde:

- a) Verka för att statistik samlas in, analyseras och presenteras efter kön och ålder och återspeglar problem och frågeställningar som har betydelse för kvinnor och män i samhället.
- b) Samla in, ställa samman, analysera och med regelbundna mellanrum presentera data som fördelats efter ålder, kön, socioekonomiska och andra relevanta indikationer, inklusive antal personer att försörja, att användas i planering och vid genomförande av politik och program.

207 § Av regeringar:

- a) Svara för en regelbunden publikation av statistik som fördelas efter kön och som presenterar och tolkar aktuella data om kvinnor och män i en form som lämpar sig för en stor mängd användare som inte är specialiserade.
- b) Se till att producenter och användare av statistik i varje land regelbundet granskar om det officiella statistiksystemet är tillfredsställande samt i vilken mån det täcker skillnaderna mellan kvinnor och män och vid behov utarbeta en plan för att förbättra det.

Det är alltså främst 207 b § som regleringsbrevet syftar till att följa upp.

Det har inte kommit till SCB:s kännedom att något annat land i världen har granskat det officiella statistiksystemet utifrån kravet på könsuppdelning av statistiken. Att Sverige därför är unikt i detta avseende kan utan vidare framhållas. Införandet av 14 § (se ovan) i statistikförordningen är idag en viktig del i detta. I Kanada arbetar man med en lydelse liknande 14 § i statistiklagen.

Gender mainstreaming – Jämställdhetsintegrering

I propositionen *Delad makt – delat ansvar* framfördes också att strategin gender mainstreaming skulle användas för att uppnå jämställdhetsmålen. Strategin, som även FN antog vid kvinnokonferensen 1995, innebär att jämställdhetsperspektivet införlivas på alla nivåer och i alla steg av beslutsprocessen inom samtliga politikområden. I Sverige kallas strategin Jämställdhetsintegrering (Regeringskansliet) eller Jämtegrering (kommuner).

EU beslutade i Amsterdamfördraget (1999) att EU:s verksamhet skall syfta till att undanröja bristande jämställdhet mellan kvinnor och män samt främja jämställdhet mellan dem.

Arbetet med att införliva jämställdhetsintegrering inom alla politikområden pågår sedan 2002 inom Regeringskansliet. Könsuppdelad statistik är en förutsättning för att uppnå målen.

Tidigare uppdrag i regleringsbrev till SCB

SCB har under flera år fått i uppdrag genom regleringsbrev att följa upp efterlevnaden av paragrafen om krav på könsuppdelning av den officiella statistiken. Uppföljning har gjorts på olika sätt. Det har också rapporterats att det finns brister i presentation av statistiken vad avser könsuppdelning. Det starkare krav som finns i regleringsbrevet för 2003 kan uppfattas som en markering att förbättringar bör ske vad avser efterlevnaden av 14 § i statistikförordningen (2001:100).

Förklaring av några begrepp

14 § i Statistikförordningen säger att *Individbaserad officiell statistik skall vara uppdelad efter kön om det inte finns särskilda skäl mot detta*. Här finns några begrepp som måste förklaras.

Individbaserad statistik

Begreppet avser statistik som direkt eller indirekt rör fysiska personer. Ett viktigt exempel på det sistnämnda är hushållsstatistik, där enpersonshushåll och hushåll som består av ensamstående kvinna eller man med barn, kan delas upp efter kön. Statistik över företag, bostäder och dylikt faller utanför begreppet, såvida den inte indirekt faktiskt avser fysiska personer, t.ex. statistik över företagande/företagare.

Uppdelad efter kön – könsuppdelad statistik

Könsuppdelad statistik innebär att både kvinnor och män, flickor och pojkar, ska vara synliga i statistiken. Det innebär att all statistik som relaterar till individer måste dels vara insamlad, analyserad och presenterad efter kön, dels spegla jämställdhetsfrågor och problem i samhället. Kön ska vara en övergripande och genomgående indelningsgrund i statistiken.

Övergripande indelningsgrund

Det innebär att *alla uppgifter* i tabeller presenteras för kvinnor respektive män i *alla kombinationer* av variabler.

Särskilda skäl (mot att individbaserad officiell statistik skall vara uppdelad efter kön)

Ytterst få skäl kan vara godtagbara. Ett vanligt skäl är att en urvalsundersökning av kvalitetsskäl inte anses möjliggöra en redovisning efter kön i kombination med t.ex. fin åldersindelning, fin utbildningsnivåindelning osv. Detta kan i princip vara riktigt men torde i praktiken mycket sällan vara

relevant och utgör knappast något egentligt problem. Om en sådan redovisning anses viktig kan en urvalsökning aktualiseras.

Metod

I mars 2003 föredrogs i SCB:s verksdirektion en tolkning av uppdraget och ett förslag till arbetsgång. Under senvåren påbörjades arbetet. Det mesta av kartläggningsarbetet utfördes under hösten.

Tolkning av uppdragets innebörd

Uppdragets utförande måste ske utifrån den tolkning som gjordes. Enligt den första meningen ska en bild ges av jämställdhetsstatistikens omfattning. Det innebär att en analys och kartläggning av statistikens relevans för jämställdhetsfrågor ska göras. Det handlar då om att göra en analys av vilka produkter som *bör* ha ett jämställdhetsperspektiv i statistiken. Uppföljningen handlar sedan om vilka produkter som lever upp till detta eller i vilken grad de gör det. För att kunna göra en sådan analys av statistiken krävs kunskaper och medvetande om jämställdhetsfrågor och jämställdhetsproblem i samhället. Erfarenheten visar att en sådan kunskap saknas hos många statistikproducenter. Den andra meningen kräver en kartläggning över hur 14 § i statistikförordningen efterlevs.

SCB har vid genomförandet av uppdraget avgränsat detta till att omfatta efterlevnaden av 14 § i statistikförordningen. För att göra en bedömning av relevansen, dvs. i vilken grad statistiken belyser jämställdhetsproblem i samhället krävs ett annat angreppssätt.

Avgränsning av uppdraget

I regleringsbrevet framgår inte vilka produkter som berörs. Om man avser all statlig statistikproduktion omfattas följande statistik:

- statistik som ingår i Sveriges officiella statistik (SOS)
- statistik som inte tillhör SOS
- uppdrag

Uppdraget skulle kunna avse enbart statistik producerad vid SCB eller omfatta samtliga statistikansvariga myndigheter. Det beslöts att alla produkter som ingår i SOS skulle omfattas av uppdraget och därmed berörs de flesta statistikansvariga myndigheterna (SAM).

Plan för genomförande

Genomförandet av uppdraget skulle göras i samarbete med produktansvariga och personer som arbetar med jämställdhetsstatistik vid BV/DJ.

Produktdatabasen som ram för registret

Ramen för de produkter som skulle ingå var produktdatabasen. I den informationsrika databasen hämtades alla produkter som ingår i den officiella statistiken. Annan information som också användes var produktnamn och

produktkod, ämnesområde, statistikområde, ansvarig myndighet, produktansvarig person, m.m. Det register som då fanns rensades från produkter som betraktades som register, sekundärprodukter m.fl. Det återstående registret användes under hela arbetet.

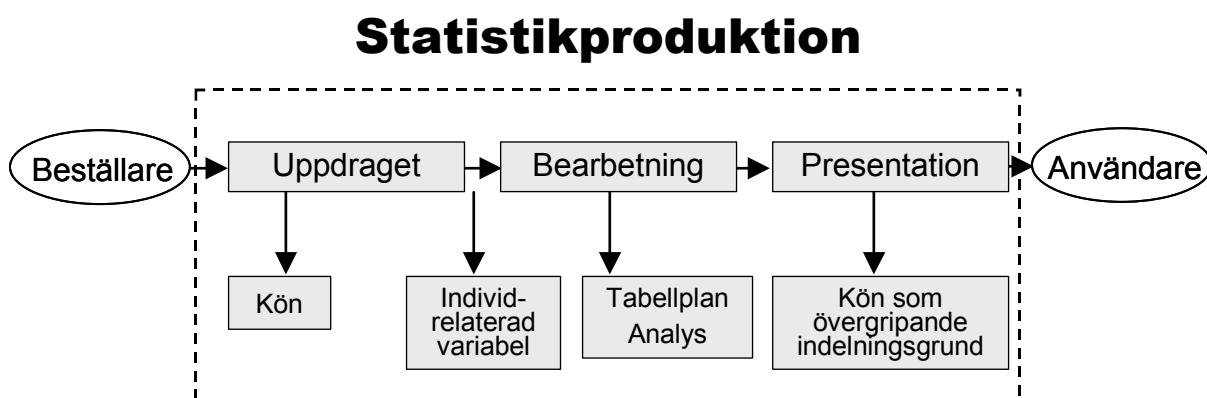
Kön i statistikproduktionen

Kartläggningen skulle omfatta befintlig statistik. Det innebar att beställarens, dvs. regeringens och riksdagens formulering redan var given och inte kunde ifrågasättas. Därmed var det intressant att se om det fanns formulerat i beställningen att produkten ska redovisas efter kön.

Vanligtvis används olika slags register vid statistikproduktion. Personnummer används som individidentifikation och därmed erhålls automatiskt uppgift om kön. Vad händer med variabeln kön? Följer den med i hela processen? Finns den med i en eventuell tabellplan? Kön ska vara en övergripande indelningsgrund och måste därför finnas med i hela bearbetningsfasen.

Nästa steg är analys och presentation. Tabeller som tas fram för presentation används ofta för analys. Det omvända gäller också. Det innebär att om kön inte finns med i analysen/presentationen kan inte produkten sägas uppfylla de krav som avses med 14 § i statistikförordningen.

Skissen nedan visar en mycket översiktlig bild av statistikproduktionen. Uppdraget omfattas av det område som ligger inom den streckade linjen.

En översiktlig bild av statistikproduktionen. Uppdraget omfattar området som finns inom den streckade linjen.

Produkter på webbplatsen

De flesta produkter som undersöktes fanns beskrivna på produktsidorna på SCB:s webbplats med länkar till ansvarig myndighet. Få produkter saknades på produktsidorna. Beskrivning av statistiken ger en länk till respektive

produkts produktbeskrivning. Långt ifrån alla var aktuella, men kunde ändå användas för att få information om uppdraget, dvs. beställningen var formulerad så att statistikresultaten skulle redovisas efter kön.

På webbplatsen fanns också de flesta produkter utlagda, ofta i form av pdf-filer. Därmed fanns tillgång till de flesta resultatredovisningarna.

Enkät om produkten

Det var viktigt att alla produkter kartlades på samma sätt och inte som tidigare år. Då bedömdes produkterna av varje produktansvarig. Många begrepp definierades och tolkades olika. Denna gång var begreppen definierade och produkterna bedömdes på ett mer enhetligt sätt än tidigare med hjälp av en enkät.

Förutom produktinformation (hämtad i huvudsak från produkt databasen) innehöll enkäten information om ”Uppdragets syfte och statistik användning”. Sådan information kunde hämtas från produktbeskrivningar på webbplatsen. Därefter ställdes frågor som skulle ge möjlighet att klassificera produkten som individbaserad eller inte. Därefter fanns frågor om presentation av resultaten i olika presentationsformer. Om produkten har uppgifter om individer och samlar in uppgift om kön, hur presenteras de?

Slutligen fanns en sammanfattande bedömning när det gäller presentationen av statistikresultaten.

Vad skulle mätas?

När det gäller presentationen av produktens resultatredovisning har följande presentationsformer undersökts:

- Sveriges statistiska databaser (SSD) eller motsvarande
- Pressmeddelanden
- Statistiska meddelanden eller motsvarande
- Övrig webbpublicering
- Annan publicering

Det som skulle undersökas var om resultaten, dvs. alla tabeller, diagram och textkommentarer redovisas uppdelade efter kön. Ett kvantitativt mått är då bra att använda eftersom resultatet kan följas upp.

För varje publiceringsform räknades tabeller, diagram och textstycken dels totalt, dels de som innehöll någon form av redovisning efter kön. För tabeller skulle också anges det antal där kön redovisades som övergripande indelningsgrund. Resultaten uttrycktes i procent av samtliga tabeller, diagram respektive textstycken.

Uppdragets genomförande

De första produkter som kartlades var de som SCB är statistikansvarig för. Enkäten fylldes i av den som genomförde uppdraget. Information om produkten hämtades på webbplatsen. När alla produkter för ett program var klara kontaktades programchefen och de produktansvariga. De fick enkätresultaten och därefter träffades alla för att diskutera resultaten. Dessa möten var mycket givande i båda riktningar. Redan här kunde förslag ges till förbättringar av redovisning efter kön i olika presentationsformer.

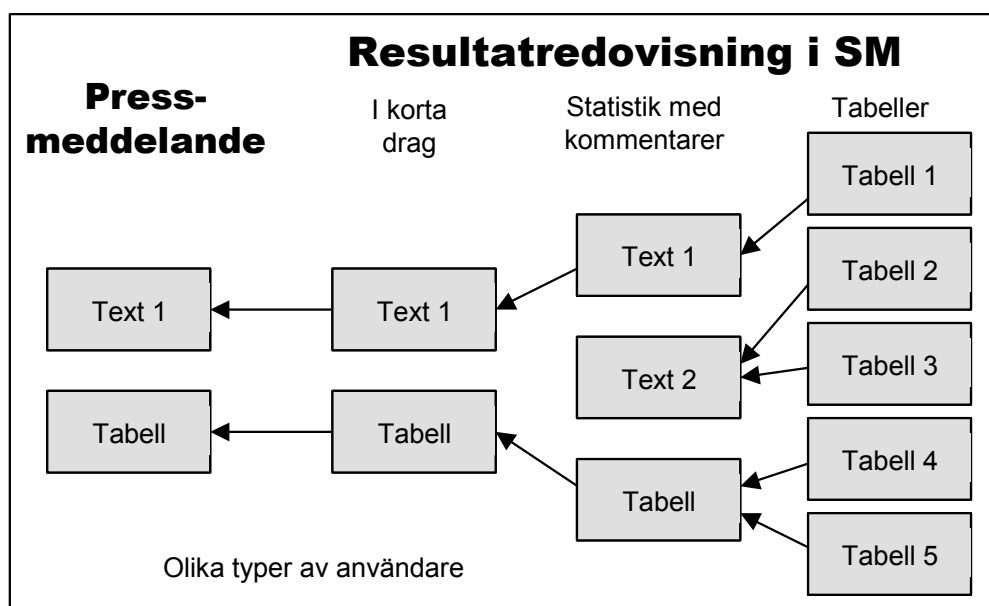
En kartläggning av produkterna vid övriga statistikansvariga myndigheter gjordes på samma sätt. Tyvärr gavs inte tillfälle till möten med kontaktpersoner och statistikproducenter vid myndigheterna. Skälet var tidsbrist och dålig tidpunkt för kartläggningen (slutet av året). Några myndigheter bad att få återkomma senare. Enkäten skickades till myndigheterna och synpunkter lämnades.

Totalt bedömdes 130 produkter utifrån enkäten.

Redovisning av kön i Statistiska meddelanden eller motsvarande

Kartläggningen visar att resultatredovisningen i Statistiska meddelanden (SM) eller motsvarande varierar mycket vad avser omfång av texter, tabeller och diagram framförallt när det gäller redovisning efter kön.

Bilden nedan visar de typer av resultatredovisningar som bör ingå i ett SM.

*I alla olika typer av resultatredovisningar ska redovisning göras efter kön.
Alla användare läser inte allting.*

När produktionen av en produkt är klar, dvs. tabellresultat föreligger och de ska offentliggöras, råder ofta tidsbrist. Resultatet blir att tabeller i stort sett har samma innehåll som vid tidigare produktion men med nya uppgifter. "Statistik med kommentarer" kan ha ett nytt innehåll, men även här är uppgifterna utbytta och kommentarerna anpassade till resultaten. Avsnittet "I korta drag" är ofta en sammanfattning av de nya resultaten. Slutligen ska ett pressmeddelande skapas. Inte sällan blir det i stort sett samma sak som "I korta drag". Det innebär att om kön saknas någonstans i de olika avsnitten kommer de heller inte att vara synliga för vissa användare. Allra minst om de saknas i "I korta drag" eller i pressmeddelandet. Kön måste alltså vara med i alla delar i ett SM eller motsvarande.

Självklart gäller samma sak vid all resultatpublicering.

Resultat av kartläggningen

Totalt fanns 289 produkter i det register som hade skapats för kartläggningen. Av dessa bedömdes 111 produkter vara individbaserade, direkt eller indirekt, se tabellen nedan.

Bedömning av produkter som individbaserad statistik vid kartläggningen 2003

Typ av produkt	Antal
Individbaserad statistik	111
därav direkt	79
därav indirekt	32
Ej individbaserad statistik	151
Bortfall p.g.a. vilande, saknas, m.m.	27
Samtliga produkter	289

Produkter som bedömdes vara indirekt individbaserade är konjunkturstatistik och statistik där hushåll är objektet.

Det som närmast är intressant att studera är de 111 produkter som kan betraktas som individbaserade. Hur presenteras kön i resultatredovisningar? Det gäller såväl de direkt som de indirekt individbaserade produkterna. De 32 produkter som bedöms vara indirekt individbaserade är intressanta eftersom många av produkterna redovisar efter kön även om det inte är en indelningsgrund.

Redovisning efter kön i olika presentationsformer

Tabellen nedan visar resultatet av en översiktlig bedömning hur kön presenteras som övergripande indelningsgrund i olika presentationsformer.

Uppgifter efter kön med kön som övergripande indelningsgrund

Antal och procentuell fördelning

Presentationsform	Antal produkter	Procentuell fördelning		
		Alltid	Ibland	Aldrig
Databaser (SSD el. motsv.)	45	51	27	22
Pressmeddelanden	47	9	77	15
Statistiska meddelanden (SM el. motsv.)	53	8	79	13
Övrig webbpublicering	81	30	54	16
Annan publicering	51	14	76	10

Den vanligaste presentationsformen är "Övrig webbpublicering". 81 produkter använder detta medium för resultatredovisning. När det gäller produkter som SCB har statistikansvaret för avser denna publiceringsform i huvudsak "Efterfrågade tabeller och diagram". Andra statistikansvariga myndigheter (SAM) gör ofta samma sak. Knappt en tredjedel, 30 procent, av alla produkter presenterar då efter kön och med kön som övergripande indelningsgrund. Mer än hälften av produkterna gör det ibland.

Det näst vanligaste mediet att publicera resultat i är databaser. 45 produkter använder den publiceringsformen. Mer än hälften, 51 procent, redovisar kön med kön som övergripande indelningsgrund, dvs. kön kan väljas som indelningsgrund. Det är inte alltid möjligt att göra detta i alla databaser och tabeller. Det sämsta resultatet, 22 procent som aldrig redovisar efter kön, finns i denna medieform.

Pressmeddelanden ska vara korta. Det innebär ofta att könsredovisning utesluts och massmedia får ingen information om hur resultaten ser ut för kvinnor och män.

Var finns bristerna och vad beror de på?

Bristerna kan ses på två sätt;

- uppgift om kön samlas inte in
- uppgift om kön finns, t.o.m. i hela produktionen, men saknas till stora delar i presentationen.

Ett fåtal produkter samlar inte in uppgift om kön. Då gäller det uppgift om kön för barn, ungdomar och ibland utrikes födda.

Om uppgift om kön samlas in redovisas resultaten ibland, till synes godtyckligt, efter kön. Det finns produkter där kön finns med i samtliga tabeller men inte i textkommentarer.

Exempel på vanliga brister och kommentarer till dem när det gäller redovisning efter kön

Presentationens form Brist	Kommentar	Argument från ansvarig person
I tabeller		
a) I (stora) tabeller är inte alla variabler uppdelade efter kön.	Kön är inte här en övergripande indelningsgrund.	Tabellen blir för stor.
b) Könsuppdelning innebär att en variabel redovisas för "Samtliga" alt. "Totalt" med en kolumn "därav kvinnor".	Som ovan. Män är osynliga och uppgifter för dem måste beräknas. Kvinnor kan framstå som en "problemgrupp" eftersom de lyfts fram.	Tabellen blir för stor.
c) Som ovan, men hela tabellen är för "Samtliga" alt. "Totalt" och en enskild tabell för kvinnor.	Se kommentar till a). Män är osynliga och uppgifter för dem måste beräknas. Kvinnor kan framstå som en "problemgrupp" eftersom de redovisas i en särskild tabell.	För många tabeller.
d) Tabellen har uppgifter efter kön och "därav personer med utländsk bakgrund".	Se kommentarer till b)	Tabellen blir för stor.
e) Som ovan, men "därav barn" eller "därav ungdomar".	Se kommentarer till b)	Tabellen blir för stor.
f) Redovisning av resultat efter många indelningsgrunder, varav en är kön.	Se kommentar till a).	Det finns ju annat som också är viktigt. Inte bara kön.
I diagram		
g) Redovisning av resultat efter många indelningsgrunder, varav en är kön.	Se kommentar till a).	Som f).
I texter		
h) Kommentarer efter kön saknas helt.	När kön finns med i tabeller och diagram ska också kommentarer göras för både kvinnor och män.	Inte tänkt på att kommentera efter kön.
i) Kommentarer ges ibland.	Se kommentar till h).	Som h).
j) Kommentarer efter kön ges i ett separat stycke.	Se kommentar till h). Förmodligen kommer inte alla variabler att belysas för kvinnor och män.	Det har inte glömts bort.
k) Kommentarer efter kön ges i ett separat kapitel.	Se kommentar till h). Förmodligen kommer inte alla variabler att belysas för kvinnor och män.	Som j).
l) Kommentarer som avser enbart kvinnor.	Se kommentar till h).	Är det inte det som är viktigt?

Vad beror bristerna på?

Argumenten från ansvariga personer är viktig kunskap till förbättring av redovisningar med avseende på kön. En sammanfattning av de argument som redovisas ovan och som framkommer i samtal med personerna, ger följande:

- Traditionellt tänkande
- Ovana att tänka på att alla resultat ska redovisas efter kön
- Kunskap om jämställdhetsfrågor och -problem i samhället saknas
- Svårt att formulera texter om kvinnor och män
- Tidsbrist
- Tror sig veta vad kunden vill ha

Ett traditionellt tänkande innebär för många att resultat ska redovisas könsblint, dvs. kvinnor och män blir inte alltid synliga i statistiken. Uppgifter för "Samtliga" dvs. kvinnor och män tillsammans och "Totalt" blir viktigast att synliggöra.

Ovanan att skriva om kvinnor och män gör att texter saknar analys efter kön. "Det blir upprepningar", "uppgifterna är inte signifikanta" m.m. Det är lättare att skriva om säkra uppgifter och samla dem i ett separat stycke eller särskilt kapitel.

Det är också vanligt vid urvalsundersökningar att urvalsstorleken inte tillåter kombinationer av variabler med kön som övergripande indelningsgrund. I sådana fall kommenteras det inte. Det är en brist som kan lätt åtgärdas genom att ge information om att materialet inte tillåter sådan redovisning. Den redovisning som görs är kanske på en alltför detaljerad nivå. Om t.ex. åldersindelning, indelning efter utbildningsnivå, m.m. görs mindre detaljerad kan många gånger tabeller redovisas efter kön.

Slutord

Kartläggningen kan vara ett underlag till förbättring av nuvarande produkter i den officiella statistiken i syfte att förbättra den med avseende på redovisningen av kvinnor och män i statistiken.

Ökad kunskap om verkligheten ger oss större möjligheter att påverka och förändra samhället. En sådan kunskap kan vi få och ge med hjälp av fakta – i form av statistik – om kvinnor och män.

Förteckning över individbaserad statistik som ingår i kartläggningen

Ämnesområde	Statistikprodukt	Myndighet
Arbetsmarknad	Arbetsmiljöundersökningen	Arbetsmiljöverket
Arbetsmarknad	Arbetsorsakade besvär	Arbetsmiljöverket
Arbetsmarknad	Arbetsjukdomar och arbetsolyckor	Arbetsmiljöverket
Arbetsmarknad	Arbetssskador	Arbetsmiljöverket
Arbetsmarknad	Konjunkturstatistik, löner för privat sektor	Medlingsinstitutet
Arbetsmarknad	Konjunkturstatistik, löner för statlig sektor	Medlingsinstitutet
Arbetsmarknad	Lönestrukturstatistik, privat sektor	Medlingsinstitutet
Arbetsmarknad	Lönestrukturstatistik, statlig sektor	Medlingsinstitutet
Arbetsmarknad	Lönestrukturstatistik, landstingskommunal sektor	Medlingsinstitutet
Arbetsmarknad	Lönestrukturstatistik, primärkommunal sektor	Medlingsinstitutet
Arbetsmarknad	Konjunkturstatistik, löner för kommuner	Medlingsinstitutet
Arbetsmarknad	Konjunkturstatistik, löner för landsting	Medlingsinstitutet
Arbetsmarknad	Lönestatistik årsbok	Medlingsinstitutet
Arbetsmarknad	Structure of Earnings Survey	Medlingsinstitutet
Arbetsmarknad	Kortperiodisk sysselsättningsstatistik	Statistiska centralbyrån
Arbetsmarknad	Registerbaserad arbetsmarknadsstatistik	Statistiska centralbyrån
Arbetsmarknad	Arbetskraftsundersökningar	Statistiska centralbyrån
Befolkning	Befolkningsstatistik	Statistiska centralbyrån
Befolkning	Befolkningsframskrivningar	Statistiska centralbyrån
Finansmarknad	Aktieägarstatistik	Finansinspektionen
Hushållens ekonomi	Statistik över inkomster och taxeringar	Statistiska centralbyrån
Hushållens ekonomi	Hushållens ekonomi	Statistiska centralbyrån
Hushållens ekonomi	Hushållens utgifter	Statistiska centralbyrån
Hälso- och sjukvård	Cancerregistret	Socialstyrelsen
Hälso- och sjukvård	Medicinsk födelserregistrering	Socialstyrelsen
Hälso- och sjukvård	Skaderegistret	Socialstyrelsen
Hälso- och sjukvård	Patientregistret	Socialstyrelsen
Hälso- och sjukvård	Hjärtinfarktregistret	Socialstyrelsen
Hälso- och sjukvård	Hälso- och sjukvårdsstatistisk årsbok	Socialstyrelsen
Hälso- och sjukvård	Dödsorsaksregistret	Socialstyrelsen
Jord- och skogsbruk, fiske	Sysselsättning i jordbruket	Jordbruksverket
Jord- och skogsbruk, fiske	Jordbrukarhushållens inkomster	Jordbruksverket
Jord- och skogsbruk, fiske	Sysselsättningsstatistik för det storskaliga skogsbruket	Skogsstyrelsen
Jord- och skogsbruk, fiske	Skogsentreprenörer	Skogsstyrelsen
Kultur och fritid	Folkbiblioteksstatistiken	Statens kulturråd
Kultur och fritid	Forskningsbiblioteksstatistik	Statens kulturråd
Kultur och fritid	Museer och konsthallar	Statens kulturråd
Kultur och fritid	Studieförbunden	Statens kulturråd
Levnadsförhållanden	Undersökning av levnadsförhållanden	Statistiska centralbyrån
Levnadsförhållanden	Jämförbarhetsstatistik	Statistiska centralbyrån
Medborgarinflytande	Allmänna val, valresultat	Statistiska centralbyrån
Medborgarinflytande	Allmänna val, valdeltagandeundersökningen	Statistiska centralbyrån
Medborgarinflytande	Allmänna val, nominerade och valda	Statistiska centralbyrån
Medborgarinflytande	Partisynpatiuundersökningen	Statistiska centralbyrån

Ämnesområde	Statistikprodukt	Myndighet
Miljö Miljö	Tätorter; arealer, befolkning Småorter; arealer, befolkning	Statistiska centralbyrån Statistiska centralbyrån
Näringsverksamhet	Nystartade företag	Institutet för tillväxtpolitiska studier
Näringsverksamhet	Konkurser och offentliga ackord	Institutet för tillväxtpolitiska studier
Näringsverksamhet	Inkvarteringsstatistik	Turistdelegationen
Priser och konsumtion	Hushållens inköpsplaner	Konjunkturinstitutet
Rättsväsende	Anmälda brott, uppklarade brott, och misstänkta personer	Brottsförebyggande rådet
Rättsväsende	Personer lagförda för brott	Brottsförebyggande rådet
Rättsväsende	Personer lagförda för narkotikabrott	Brottsförebyggande rådet
Rättsväsende	Kriminalvård	Brottsförebyggande rådet
Socialförsäkring m.m.	Föräldraförsäkring	Riksförsäkringsverket
Socialförsäkring m.m.	Underhållsstöd	Riksförsäkringsverket
Socialförsäkring m.m.	Bostadsbidrag till barnfamiljer m.fl	Riksförsäkringsverket
Socialförsäkring m.m.	Assistansersättning	Riksförsäkringsverket
Socialförsäkring m.m.	Bilstöd	Riksförsäkringsverket
Socialförsäkring m.m.	Ohälsomått	Riksförsäkringsverket
Socialförsäkring m.m.	Sjukfall	Riksförsäkringsverket
Socialförsäkring m.m.	Registrerade försäkrade	Riksförsäkringsverket
Socialförsäkring m.m.	Pensionsutbetalningar i det allmänna pensionssystemet	Riksförsäkringsverket
Socialförsäkring m.m.	Fondval i premiepensionssystemet	Riksförsäkringsverket
Socialförsäkring m.m.	Utbetalningar av arbets- och yrkesskadelivräntor	Riksförsäkringsverket
Socialtjänst	Familjerätt	Socialstyrelsen
Socialtjänst	Missbrukare och övriga vuxna - insatser	Socialstyrelsen
Socialtjänst	Ekonomiskt bistånd, årsrapport	Socialstyrelsen
Socialtjänst	Barn och unga - insatser	Socialstyrelsen
Socialtjänst	Vård och omsorg om äldre och funktionshindrade	Socialstyrelsen
Transporter och kommunikationer	Luftfartsstatistik	Statens institut för kommunikationsanalys
Transporter och kommunikationer	Järnvägsstatistik	Statens institut för kommunikationsanalys
Transporter och kommunikationer	Postverksamhet	Statens institut för kommunikationsanalys
Transporter och kommunikationer	Utrikes och inrikes trafik med fartyg	Statens institut för kommunikationsanalys
Transporter och kommunikationer	Svenska och utländska fartyg i svensk regi	Statens institut för kommunikationsanalys
Transporter och kommunikationer	Televerksamhet	Statens institut för kommunikationsanalys
Transporter och kommunikationer	Statistikregistret för fordon	Statens institut för kommunikationsanalys
Transporter och kommunikationer	Vägtrafikskador	Statens institut för kommunikationsanalys
Transporter och kommunikationer	Den nationella reseundersökningen	Statens institut för kommunikationsanalys

Ämnesområde	Statistikprodukt	Myndighet
Utbildning och forskning	Beviljning av studiestöd	Centrala studiestödsnämnden
Utbildning och forskning	Studiestöd - återbetalning av studiestöd	Centrala studiestödsnämnden
Utbildning och forskning	Årsrapport för universitet och högskolor och NU-databasen	Högskoleverket
Utbildning och forskning	Personal vid universitet och högskolor	Högskoleverket
Utbildning och forskning	Studerande vid universitets- och högskolor	Högskoleverket
Utbildning och forskning	Årskurs 9-elevregistret: betyg	Skolverket
Utbildning och forskning	Avgångna gymnasieskolan: betyg	Skolverket
Utbildning och forskning	Gymnasieskolan: elever per 15 oktober	Skolverket
Utbildning och forskning	Grundskolan: elever per 15 oktober	Skolverket
Utbildning och forskning	Gymnasieskolan; sökande och intagna	Skolverket
Utbildning och forskning	Komvuxregistret: elever och kursdeltagare	Skolverket
Utbildning och forskning	Svenska för invandrare: elever och kursdeltagare	Skolverket
Utbildning och forskning	Särskola för vuxna: elever per 15 oktober	Skolverket
Utbildning och forskning	Sär- och specialskolan: elever per 15 oktober	Skolverket
Utbildning och forskning	Registret över pedagogisk personal (lärarregistret)	Skolverket
Utbildning och forskning	Nationellt centrum för flexibelt lärande: elever och kursdeltagare	Skolverket
Utbildning och forskning	Elever och lärare i svenska utlandsskolor	Skolverket
Utbildning och forskning	Barnomsorg: barn och personal per 15 oktober	Skolverket
Utbildning och forskning	Forskning och utveckling inom företagssektorn	Statistiska centralbyrån
Utbildning och forskning	Forskning och utveckling inom statliga myndigheter	Statistiska centralbyrån
Utbildning och forskning	Forskning och utveckling inom universitets- och högskolesektorn	Statistiska centralbyrån
Utbildning och forskning	Forskning och utveckling inom den privata icke-vinstdrivande sektorn	Statistiska centralbyrån
Utbildning och forskning	Elevpaneler för longitudinella studier	Statistiska centralbyrån
Utbildning och forskning	Personalutbildningsstatistik	Statistiska centralbyrån
Utbildning och forskning	Verksamhet efter utbildning	Statistiska centralbyrån
Utbildning och forskning	Befolkningens utbildning	Statistiska centralbyrån
Utbildning och forskning	Befolkningens studiedeltagande	Statistiska centralbyrån
Utbildning och forskning	Folkhögskolan vår- och höstterminen	Statistiska centralbyrån
Utbildning och forskning	Inträdet på arbetsmarknaden	Statistiska centralbyrån
Utbildning och forskning	Gymnasieungdomars studieintresse	Statistiska centralbyrån
Utbildning och forskning	Vuxnas lärande	Statistiska centralbyrån
Utbildning och forskning	Utbildningsstatistisk årsbok	Statistiska centralbyrån

Enkät som användes vid kartläggningen 2003

Produktinformation		#Saknas!
Ämnesområde		
Statistikområde		
Statistikprodukt		
Produktkod	#Saknas!	
Periodicitet		
Ansvarig myndighet		
SCB producerar åt annan SAM	☐ Ja ☐ Nej	
Produktansvarig, namn		
Avd/program (gäller endast SCB)		
Produkten ingår i officiell statistik	☐ Ja ☐ Nej	
Spara nu och här: Om du har fyllt i Statistikområde och Statistikprodukt och klickar på knappen till höger sparas filen. Den läggs i en mapp i C:\ i en katalog som heter § 14. Filen får som namn automatiskt koden för Statistikområde och Statistikprodukt.		Spara till C:\ § 14

Uppdragets syfte och statistikanvändning	
Syfte och historik	Statistikanvändning

Individerelaterad statistik	Kommentarer	#Saknas!
Samlas uppgifter om individer in? ☐ Ja ☐ Nej		
Finns uppgift om kön? ☐ Ja ☐ Nej		
Samlas uppgifter om kön in för enskilda individer? ☐ Ja ☐ Nej		
Redovisas uppgifter för individer? ☐ Ja ☐ Nej		
Finns kön i alla tabeller i tabellplanen? ☐ Ja ☐ Nej		

Publicering efter kön			#Saknas!
Sveriges statistiska databaser (SSD) Variabeln kön finns i tabeller			Kommentarer om SSD
	Alla	Efter kön	Andel (%)
			#####
Pressmeddelande 1 Resultaten redovisas efter kön i text Resultaten redovisas efter kön i tabeller därav som övergripande indelningsgrund Resultaten redovisas efter kön i diagram			Kommentarer om pressmeddelande 1
	Alla	Efter kön	Andel (%)
			#####
			#####
			#####
			#####
Pressmeddelande 2 Resultaten redovisas efter kön i text Resultaten redovisas efter kön i tabeller därav som övergripande indelningsgrund Resultaten redovisas efter kön i diagram			Kommentarer om pressmeddelande 2
	Alla	Efter kön	Andel (%)
			#####
			#####
			#####
			#####
Pressmeddelande 3 Resultaten redovisas efter kön i text Resultaten redovisas efter kön i tabeller därav som övergripande indelningsgrund Resultaten redovisas efter kön i diagram			Kommentarer om pressmeddelande 3
	Alla	Efter kön	Andel (%)
			#####
			#####
			#####
			#####
SM 1 Resultaten redovisas efter kön i text Resultaten redovisas efter kön i tabeller därav som övergripande indelningsgrund Resultaten redovisas efter kön i diagram			Kommentarer om SM 1
	Alla	Efter kön	Andel (%)
			#####
			#####
			#####
			#####
SM 2 Resultaten redovisas efter kön i text Resultaten redovisas efter kön i tabeller därav som övergripande indelningsgrund Resultaten redovisas efter kön i diagram			Kommentarer om SM 2
	Alla	Efter kön	Andel (%)
			#####
			#####
			#####
			#####
SM 3 Resultaten redovisas efter kön i text Resultaten redovisas efter kön i tabeller därav som övergripande indelningsgrund Resultaten redovisas efter kön i diagram			Kommentarer om SM 3
	Alla	Efter kön	Andel (%)
			#####
			#####
			#####
			#####
Övrig webbpublicering Resultaten redovisas efter kön i tabeller därav som övergripande indelningsgrund Resultaten redovisas efter kön i diagram			Kommentarer om övrig webbpublicering
	Alla	Efter kön	Andel (%)
			#####
			#####
			#####
Annan publicering Resultaten redovisas efter kön i tabeller därav som övergripande indelningsgrund Resultaten redovisas efter kön i diagram			Kommentarer om annan publicering
	Alla	Efter kön	Andel (%)
			#####
			#####
			#####

Frågor till kvalitetsenkäten 2003		#Saknas!
Redovisar produkten uppgifter om individer?	☐ Ja ☐ Nej	
Redovisas uppgifter efter kön med kön som övergripande indelningsgrund i tabeller och diagram i:		
Sveriges statistiska databaser (SSD) eller motsv.		
Pressmeddelande		
Statistiska meddelande (SM) eller motsv.		
Övrig webbpublicering		
Annan publicering (t.ex. böcker, CD)		

Glöm inte att spara filen!

Spara även nu och här:
Om du har fyllt i **Statistikområde** och **Statistikprodukt** och klickar på knappen till höger sparas filen. Den läggs i en mapp i C:\ i en katalog som heter § 14. Filen får som namn automatiskt koden för Statistikområde och Statistikprodukt.

Spara till C:\ § 14

Sammanfattande kommentarer	#Saknas!

Enkäten gjordes i Excel med makrofunktion. Här har enkäten återgivits som bilder.

2003:4	BV-avdelningens Utvecklingsplan 2003
2003:5	Flergenerationsregistret 2002, En beskrivning av innehåll och kvalitet
2003:5.1	Multi-Generation Register 2002, A description of contents and quality
2003:6	Barns hälsa – Förslag till utbyggnad av SCB:s årliga statistik om Barn och deras familjer
2003:7	Översyn av Outhyrda lägenheter i flerbostadshus 2002 - 2003-09-12
2003:8	Studie av bortfallet i 2000-års undersökning av levnadsförhållanden (ULF)
2003:9	Alternativa datainsamlingsmetoder för ULF
2003:10	Slutrapport från projektet för översyn av produktionssystemet för framställning av tabeller till publikationer
2003:11	Ensamstående och sammanboende i folkbokföringen, taxeringen och i verkligheten
2004:1	Örestat II, Utvidgad och integrerad flyttningsstatistik, Förstudie
2004:2	Frågebank över bakgrundsfrågor i postenkätundersökningar
2004:3	Samordning av BHU-H och HEK – Samordning 2003
2004:4	Könsuppdelad statistik – Återrapportering av ett uppdrag i regleringsbrevet 2003

ISSN1650-4917

Statistikpublikationer kan beställas från SCB, Publikationstjänsten, 701 89 ÖREBRO, e-post: publ@scb.se, telefon: 019-17 68 00, fax: 019-17 64 44. De kan också köpas genom bokhandeln eller direkt hos SCB, Karlavägen 100 i Stockholm. Aktuell publicering redovisas på vår webbplats (www.scb.se). Ytterligare hjälp ges av Bibliotek och information, e-post: information@scb.se, telefon: 08-506 948 01, fax: 08-506 948 99.

www.scb.se